

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vam, ki
na priporočilo "Glas Naroda" ali da
prijavite na naročnik. Vam bo bre-
den, ker ste mu odprli pot k sreči lepemu
in zanimivemu živju. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 176. — Štev. 176

NEW YORK, SATURDAY, JULY 30, 1938 — SOBOTA, 30. JULIJA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

WAGNERJEVA POSTAVA NE ŠČITI DELODAJALCEV

**TAKO ŽE VSAJ ZATRJUJEJO
ZAGOVORNIKI ZAROTNIKOV
V HARLANSKEM PROCESU**

Državno pravdnštvo je zaključilo svoj slučaj, na-
kar so prišli zagovorniki obtožencev na vrsto.
Odvetnik Cleon K. Calvert je zatrjeval, da je
bila Wagnerjeva postava uveljavljena samo za
delavce, dočim nimajo delodajalci od nje niti
zaščite niti dobička.

LONDON, Kentucky, 29. julija. — National La-
bor Relations Act je bil označen kot škodljiv delo-
dajalcem, United Mine Workers so bili označeni
za "rdečkarje" in Harlan okraj je bil opisan kot
raj, v katerem so vsi ljudje prosti in svobodni ter se
lahko pridružijo uniji ali pa ne, kakor jih je pač
volja.

Tako vsaj so zatrjevali zagovorniki petinpetdeset premo-
govnih družb in njihovih najetežev, kateri so procesirani za-
radi zarote proti United Mine Workers.

Proces traja že enajst tednov. Vršni se v zveznem okraj-
nem sodišču, vodi ga pa sodnik H. Church Ford.

Predvčerajšnjem je navedlo državno pravdnštvo razloge,
zakaj naj bi zadelo zarotnike pravična kazen, včeraj so pa na-
stopili zagovorniki obtožencev.

Prvi se je oglašil Cleon K. Calvert iz Pineville, ki je točko
za točko pobijal državnega pravdnika Wally Hopkinsa, kateri
je zatrjeval, da premogovni baroni delavce nesramno izko-
rščajo, da so jim lastninske pravice nad vse in da jim niso
mar pravice človečanstva.

Calvert je dejal da je v Harlan okraju 15.000 majnerjev,
ki so z svojo usodo povsem zadovoljni, ki so dobro plačani,
in se nikjer v deželi majnerjem tako dobro ne godi kot se jini
godi v Harlan okraju.

Delavci v tem okraju so svobodni, — je vzkliknil. —
lahko se pridružijo delavski organizaciji ali pa metodistični
cerkvi.

Vlada trdi, da štiti Wagnerjeva postava delavce in de-
lodajalce. Ta trditev je zmotna. V vsej Wagnerjevi postavi ni
niti ene besede, enega zloga, niti ene črke, ki bi dajala delo-
dajalcu kakšno pravico.

Delavski urad lahko razpiše volitve, da določi v ka-
teri uniji je večino uslužbencev, in tista unija, ki ima večino,
ima tudi pravico zastopati delavce pri kolektivnih pogajanjih.
Kdo pa vodi volitve? Unije jih vodijo in nihče drugi.

Če delavci brez vsakega najmanjšega vzroka zastra-
kajo, če pretepajo svoje tovariše, ki so voljni delati, če povzro-
čajo vsakovrstne izgrede in nemire, ne sme in ne more delo-
dajalec niti s prstom ganiti. Labor Board lahko uvede zasli-
šanja, toda kdo se sme pritožiti? Nikče drugi kot unija. Posta-
va delodajalca sploh ne štiti. Pokriva le unijo in s tem celo
množico grehov.

Calvert je skušal podati razliko med človečanskimi in
lastninskimi pravicami, kajti državni pravdnik je prejšnji dan
rekel, da služi premogovni baroni "hudobnemu mamonu"
ter da so v krvavem Harlanu človečanske pravice teptane v
blato.

Pravica delavca do dela — je lastninska pravica, — je
dejal Calvert. — Pravica sklepanja kontraktov je istotako
lastninska pravica. Nekateri ljudje mislijo, da je lastnina le
tisto, kar zamorejo otipati ali na kar lahko sedejo. To nazi-
ranje je napačno. Postava štiti lastninsko pravico, če je na-
padena. In postava skuša dati zadoščenje, če je človečanska
pravica prekršena.

Razen Calverta so govorili še trije drugi zagovorniki.

OPEKEL SE JE

LANCASTER, Pa., 29. juli-
ja. — Neki lopov je nameraval
vlomiti v hišo nekega tukajšnje-
ga bogatina, pa se je menda
zmotil v naslova in vlomil v
dom urednika nekega tukaj-
šnjega lista. Odšel je seveda
pragnih rok.

VOJVODA WINDSORSKI NA POTOVANJU

GENOVA, Italija, 28. julija.
— Vojvoda Windsorski in nje-
gova žena sta z avtomobilom
dospela iz Leghorna v Geno-
vo. Med potom sta se vstavila
tudi v Speziji in Rapallu. Iz
Genove sta se parnikom Con-
te di Savoia odpežala v Can-
nes v Franciji.

Pogajanja med Čehi in Nemci ne bodo uspela

JAPONCI SO SAMO 100 MILJ OD HANKOVA

Japonci čudovito naglo
prodirajo. — Kitajci so
zopet pričeli bombardi-
rati japonske bojne la-
dje.

HANKOV, Kitajska, 29. ju-
lija. — Japonska armada na-
pada Hvangmeja v Hupei pro-
vinci na meji province Ahvej.
Kako so dospeli Japonci do
Hvangmeja, ki je samo 100
milj od Hankova, je velika
skrivnost. Mogoče so se čez je-
zera prepeljali v majhnih čol-
nih, ali pa so šli od Kjukjanga
ob severnem bregu Jangcea.

Japonska armada pri Vang-
čjan, zapadno od Ankina, je
dobila 3000 ojačenj.

Okoli Kjukjanga so v teku
najlutejši boji ob vzhodu Ku-
ling gorovja in okoli Lu pogor-
ja ob Pojang jezera. V teh go-
rah so Kitajci zasedli močne
postojanke. Pri Kjukjangu in
Kutangu imajo Japonci po-
drugo divizijo.

Kitajski letalci so zopet pri-
čeli bombardirati japonske bo-
jne ladje na Jangceju. Sporočili
so, da so poškodovali 7 ladij,
med njimi dve veliki. V sredo
pa so zadeli pri Kjukjangu štiri
japonske bojne ladje.

Okoli 1. avgusta se bo ame-
riški poslanik Nelson T. John-
son iz Hankova preselil v
Čungking. Obenem z njim se
bodo preselili tudi drugi posla-
niki. Do onega časa se bo v
Čungking preselilo več mini-
strstev. Arhivi in več uradni-
kov je že v Čungkingu.

Vnanji minister Vang Čung-
huj in ministrski predsednik
ter finančni minister dr. H. H.
Kung bosta v nekaj dneh od-
potovala iz Hankova.

SANGHAJ, Kitajska, 29. ju-
lija. — Japonci ob gorenjem
toku Jangcea ne dajo Kitaj-
cem časa, da bi počivali, tem-
več jih neprestano zasledujejo.
Japonski mornariški aeroplani
so bombardirali Kanton-
Hankov železnico in so uničili
skladišča in tovorne vlake med
Jočovom in strateško mesto
ob železnici, ki veže Kjukjang
z Nančangom.

Ob severnem bregu Jangcea
je japonska armada, ki se je
nedavno izkrcala pri Ankingu
in je nekaj časa počivala, ko si
je osvojila Cjenšan, v sredo zo-
pet pričela prodirati in je za-
vzela Tajho, 50 milj severoza-
padno od Ankina.

KANADSKE PETORČKE

NORTH BAY, Ont., 28. juli-
ja. — Tri izmed petorčk —
Annette, Marie in Cecile — so
se zadnji mesec zredile vsaka
za en funt, ostali dve pa samo
za pol funta. Največja med nji-
mi bo Emille.

ŠPIJONAŽA PRI FORDU

Kompanija naj sprejme
nazaj 50 CIO članov. —
Deset dni ima časa za
premislek, nakar bo za-
deva poverjena Delav-
skemu uradu.

WASHINGTON, D. C., 29.
julija. — Francis M. Shea, član
delavskega urada, je izjavil, da
je Ford Motor Company krši-
la Wagnerjevo postavo s tem,
da je uvedla in vzdrževala špi-
jonažni sistem v svoji tovarni
v Buffalo, N. Y. Shea je pripo-
ročil, naj sprejme družba na-
zaj na delo petdeset delavcev, ki
so bili odpuščeni, ker so delo-
vali za CIO.

Shea je dognal, da so Fordo-
vi ljudje špijonirali, kaj se do-
ga na unijskih sejah in da so
bili špijoni pomešani med de-
lavce v tovarni.

Nadalje so Fordovi ljudje pri
vsaki priliki nagovarjali delav-
ce, naj se ne pridružijo United
Automobile Workers of Ame-
rica.

Vodstvo tovarne je odpuščilo
sedemdeset delavcev zaradi u-
nijske delavnosti, trintrideset
drugih je bilo pa iz istega raz-
loga začasno odpuščenih in ni-
so bili sprejeti nazaj na delo.

Fordovi najeteži so tudi uni-
čili velik unijski plakat, ki je
bil pripet nasproti Fordove to-
varne.

Med delom je Fordova dru-
žba delila delavcem Fordov ko-
ledar, ki vsebuje napade na u-
nijo avtnih delavcev in na or-
ganiziranje v splošnem.

Kompanija ima deset dni ča-
sa, da ugodi priporočilom F.
M. Shea-a. Če tega v desetih
dneh ne bo storila, bo predlo-
žena zadeva Delavskemu ura-
du.

EKSPLOZIJA NA SUBMA- RINU

TOULON, Francija, 28. ju-
lija. — Na submarinu L'Espoir,
ki je bil v popravilu, je nastala
eksplozija, pri kateri sta bila
ubita dva mornarja.

NOVI PARNIK MAURETA- NIA

BIRKENHEAD, Anglija,
28. julija. — Jutri bo spavljen
novi parnik Cunard White Star
parobrodne družbe "Maureta-
nia". Lady Bates, žena pred-
sednika Cunard proge sir Per-
cya E. Batesa, bo pritisnila na
električni gumb in novi parnik
bo zdrčal v morje.

Novi parnik bo imel 40.000
ton in bo največji angleški par-
nik za parnikom Queen Mary
in Queen Elizabeth.

Parnik Mauretania bo vozil
med Anglijo in Evropo in ga
prvič pripeljal obiskovalce sve-
toyne razstave v New Yorku.

FAŠISTI SO RAZSTRELILI VEČ JEZOV

General Franco je odprl
jezove reke Ebro, da
vstavi republikansko o-
enzivo. — Proti Ebru je
poslal 20.000 ojačenj.

HENDAYE, Francija, 29.
julija. — General Franco je od-
prl jezove Ebra in spustil vo-
do na republikansko armado,
jo bombardiral iz zraka ter po-
slal proti Ebru 20.000 vojakov
ter skuša s protinapadi vstavi-
ti prodiranje republikanske ar-
made.

Navzlic močnim fašističnim
protinapadom okoli Gandese
pa republikanci trdno drže 386
kvadratnih milj osvojenega o-
zemlja.

Kot pravi neko poročilo z
Barcelone, so včeraj republi-
kanci napredovali že štiri mi-
lje.

V Gandesi so fašisti in re-
publikanci.

General Franco je naglo z ju-
žne fronte poslal 20.000 voja-
kov pred Gandeso ter je post-
vil novo obrambno črto blizu
Caseras.

V Gandesi, ki jo je zavzel ge-
neral Franco 2. aprila v svojem
prodiranju iz province Sarago-
se proti Sredozemskemu morju,
se nahaja le majhna garnizija,
ki se je zabarikadirala po hi-
šah.

Postojanke mednarodne bri-
gade so bile v veliki nevarno-
sti, ko so fašisti odprli jezove
hidro-električnih naprav osem-
deset milj po Ebru navzgor
blizu francoske meje.

Na tisoče ton vode je drviló
po dolini, ki je narasla za šest
čevljev in odnesla vseh 12 le-
senj motov, ki so jih republi-
kanci zgradili.

VELIKI NEMIRI V PALESTINI

JERUZALEM, Palestina,
28. julija. — Zaradi arabskega
mesta Raneh, ki leži na glavni
cesti med Jafu in Tel Avivom
ter Jeruzalemom in ki ima med
vsemi mesti največji promet v
Palestini, so oblasti v velikih
skrbih. Arabci so zopet metali
kamenje v tovarne avtomobile,
ki so vozili proti mestu.

Mnogo ljudi je bilo ranjenih
in policija je morala avtomobile
spremljati, da jih je varovala
pred napadi.

V Hajfi so eksplodirale tri
bombe, ki pa niso napravile ni-
kake škode.

HAJFA, Palestina, 28. juli-
ja. — Nek mož, najbrže kak-
šid, je trikrat ustrelil na arab-
skega verskega voditelja šejka
Hevzi Abdul Hamida in ga u-
bil, nato pa je pobegnil.

Židovsko prebivalstvo je ta-
koj zbežalo iz Acre, boječ se
arabskih vstajev.

LONDON, Anglija, 28. juli-
ja. — Vlada je naznanila, da

SUDETSKI NEMCI SO IZGUBILI VSE UPANJE V PORAVNAVO

PRAGA, Čehoslovaška, 29. julija. — Časopisje
Henleinove stranke sudetskih Nemcev pravi, da
Čehe in Nemce loči širok prepad, katerega skoro ni
mogoče premostiti.

MARTIN JE ŠE VEDNO ZVEST J. L. LEWISU

Predsednik unije avtnih
delavcev očita suspendi-
ranim odbornikom, da
so se posluževali pošte v
nepošteno namene. —
Brzjavka Lewisu.

DETROIT, Mich., 29. julija.
— Homer Martin, predsednik
United Automobile Workers
of America, je rekel danes, da
je naprosil poštne inspektorje,
naj ugotove, če se nismo poslu-
ževali njegovi nasprotniki po-
šte v nepošteno namene.

Lokalne unije so namreč do-
bivale po pošti pozive, naj po-
šiljajo svoje prispevke George
F. Addesu, bivšemu tajniku in
blagajniku organizacije, ki je
bil suspendiran obenem s pod-
predsedniki Richardom Fran-
kensteenom, Walterjem Wel-
som, Edom Hallom in Wyndha-
mom Mortimerjem. Podpred-
sedniki so bili samo suspendi-
rani, dočim je bil George F.
Addes dne 13. junija izključen
iz organizacije zaradi komuni-
stične delavnosti.

Zagovornik obtožencev, Mau-
rice Sugar, je danes rekel, da
je izvršilni odbor poslal dan-
es Johnu L. Lewisu brzjavko,
v kateri obžaluje, da je bi-
lo njegovo ime imenovano v
zvezi z ljudmi, ki so obtoženi,
da so skušali unijo avtnih de-
lavcev podrediti komunistični
stranki.

Brzjavka naj bi dokazala,
da je Martin Lewisu še vedno
vdan.

SKOČIL ČEZ NIAGARSKO SLAPOVE

NIAGARA FALLS, N. Y.,
28. julija. — Nek nepoznan, do-
bro oblečen mož, je naročil
taksi in se odpravil do roba
Niagarskih slapov.

Ko je izstopil iz taksi, je
tako stopil v deročo vodo, ki
ga je odnesla čez prepad.

PRECEJSNJA ZALOGA

PHILADELPHIA, Pa., 29.
julija. — Iz uradnega poročila
je razvidno, da je v vladnih
skladiščih v Pennsylvaniji —
73.646.580 galon žganja. Samo
v Philadelphiji ga je 15.892.280
galon.

bo ojačila policijo v Palestini,
ker se spopadi med Arabci in
Židi vedno nadaljujejo.

Z ozirom na govor angleške-
ga ministrskega predsednika
Neville Chamberlaina, ki je v
parlamentu naznanil, da je i-
menoval lorda Runcimana za
posredovalca v nemško-češkem
sporu, piše nek sudetski list:
"Stranka pozdravlja Cham-
berlainov govor, ker vsebuje
prvo neomahljivo priznanje go-
spoda Henleina kot pogajalno
stranko na enakem stališču s
čehoslovaško vlado."

Sudetski Nemci primerjajo
med Chamberlainovim posre-
dovanjem na Španskem in v
Čehoslovaški.

Predsednik ustavnega sodi-
šča dr. Dobroslav Krejčí je
včeraj delegaciji sudet. Nem-
cev vročil besedilo predloge za
vladno reformo.

Odkar je čehoslovaška vlada
naznanila, da sprejme lorda
Runcimana kot "svetovalec",
je nastalo med češkimi časopi-
sjem, ki je podpiralo vlado gle-
de narodostnega vprašanja, in
vlado veliko nasprotje.

Pred tremi dnevi je bil v več
praških listih objavljen naro-
dnostni pravilnik. Podrobnosti
tega pravilnika so bile že več
dni zaupno v rokah političnih
urednikov z navodilom, da naj
ne bodo priobčene, dokler ne
bo sestavljen celi pravilnik.

Ko je bil pravilnik dogotov-
ljen, so uredniki pričeli objav-
ljati njegove podrobnosti. Prej-
pa so se vprašali cenzorja, ako
je dovoljeno objaviti posamez-
ne dele pravilnika, in cenzor-
jim je dovolil.

Vse tri dni, odkar je bilo ob-
javljeno besedilo pravilnika,
vlada ni zanikala pravilnosti
objavljenega pravilnika. Sino-
či pa je vlada naznanila, da be-
sedilo, objavljeno v časopisih,
ne odgovarja izvirniku.

In še več, pravosodno mini-
strstvo je posvarilo urednike,
da v bodoče ne smejo ničesar
objavljati o pogajanjih z naro-
dnimi manjšinami in tudi ne o
vsebini katerega predloga, razun
tega, kar bo uradno naznanje-
no.

Ta ukaz je tako razburil pra-
ške liste, da so v svojih uredni-
ških člankih pričeli ostro na-
padati vlado zaradi njenega
postopanja.

Da pa pomiri urednike, je
ministrski predsednik dr. Mi-
lan Hodža sinoči zaupno spo-
ročil urednikom, da bo odred-
ba proti časopisom v nekaj
dneh ublažena.

NAROCITE SE NA "GLAS
NARODA" NAJSTAREJŠI
SLOVENSKE DNEVI V
AMERIKI.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sahn, President
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

J. Lapaha, Sec.
NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

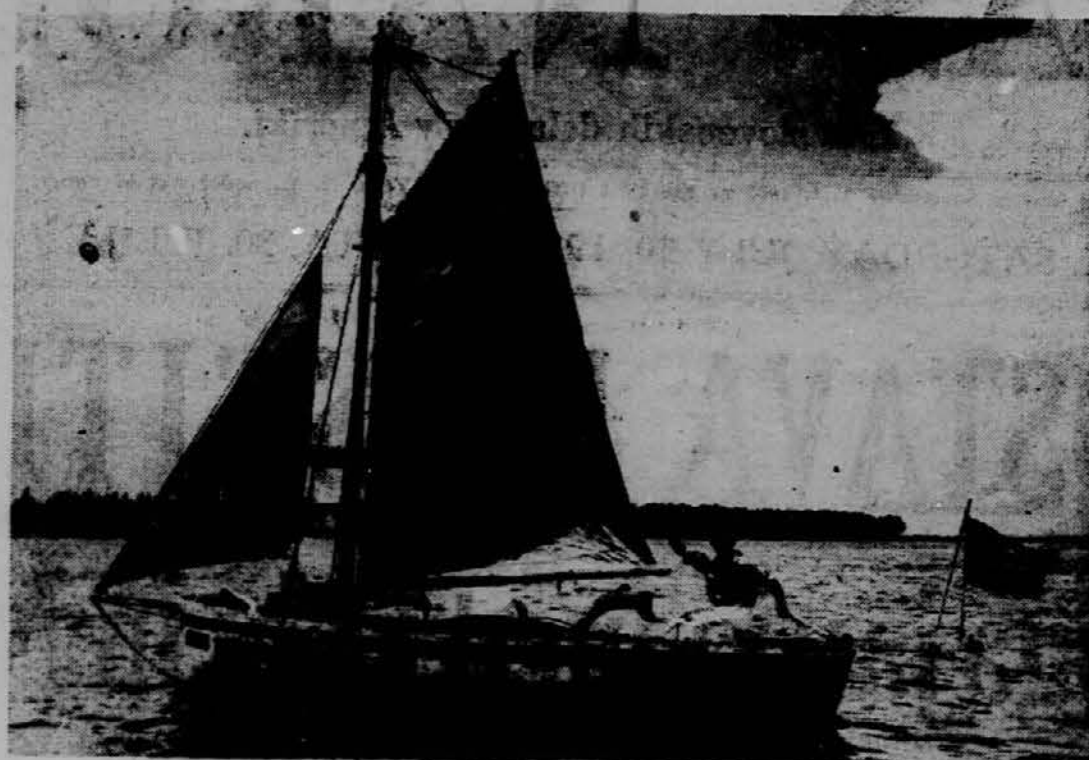
Za celo leto velja list "Ameriko"	Za New York na celo leto .. \$7.00
In Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto .. \$7.00
Za četrt leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.--

"GLAS NARODA" IZHAJA VEČARI DAN IZVEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1245

PREKO ATLANTIKA Z MALO JADERNICO

Guy Avery si je izposodil od prijatelja majhno jadrnico, s katero namerava prejadrti Atlantski ocean. Na pot se je podal iz Tampe v Floridi.

Prihodnji ljudsko štetje naj pridrži podatke o tujerodcih

Mnogo vsenarodnih socialnih in prosvetnih organizacij je sestavilo spomenico na ravnatelj federalnega statističnega urada, v kateri se nujno priporoča, naj se pri prihodnjem ljudskem štetju leta 1940 ohrani ista vprašanja, postavljena v štetju l. 1930, glede tujerodcev, zlasti glede njihovega rojstnega kraja, naturalizacije, materinske in rojstnega kraja očeta in matere. Poudarila se je potreba nadaljevanja teh podatkov, ker je mogoče, da se v prihodnjem ljudskem štetju opustijo nekatera vprašanja za tujerodce vsled rastoče potrebe po drugih podatkih in vsled velikega nazadovanja priseljavanja.

"V jako velikem številu slučajev je materinsčina prepreden podatek, kajti se po njej sodi o narodnosti in kulturnem ozadju," poudarja spomenica. "Brez podatkov o materinscini bi take narodnosti tujerodcev kot Židje in Ukrajinci popolnoma izginile iz uradnih statistik, druge pa, kot Čehi in Slovaki, Srbi, Slovenci in Hrvati, bi izgubile svojo individualno identiteto. Nemci iz Čehoslovaki je bi bili znani kot Čehoslovaki, primorski Slovenci in Hrvatje iz Istre bi bili naštet kot Italijani itd. Da nismo imeli podatkov o materinscini v ljudskem štetju l. 1930, kakor bi znali, da smo imeli 1.153.624 priseljenec iz Rusije, toda le 315.721 Rusov, da mnogi izmed nemških govorečih priseljenec je prišlo tudi iz drugih dežel poleg Nemčije in Avstrije; da le 72.4 odst. izmed 1.268.583 priseljenec iz Poljske je bilo poljske narodnosti, da smo imeli 1.222.668 tujerodnih Židov, da je Čehoslovakijska odposlala sem znatno več Slovakov kot Čehov!"

Enake važnosti so podatki glede "rojstnega kraja očeta in matere." Po ljudskem štetju l. 1930 je bilo v Združenih državah 26.082.129 oseb rojenih v Združenih državah od tujerodnih ali mešanih staršev. Ravno taki podatki so razodeli dejstvo, da 73 odst. prebivalstva mesta New Yorka, 71 odst. prebivalstva mesta Boston, 64.9 odst. prebivalstva mesta Chicago in več kot polovica prebivalstva večine drugih ameriških velenost so tvorili priseljenci prve in druge generacije, takozvani "foreign-born stock", to je priseljenci in tukaj rojeni belokožci, katerih starši ali vsaj en roditelj se je rodil v inozemstvu.

Mnogo socialnih in prosvetnih organizacij naglašajo, da statistika o tujerodcih in njihovih otrokih je bila jako pomembna ne le za proučevanje socialnih smernic, za sociologe in zgodovinarje, marveč tudi neposredne praktične važnosti za načrtovanje in izvrševanje vzgojnih programov in socialne oskrbe.

Read Lewis, ravnatelj za Foreign Language Information Service, je poudaril sledeče: "Mi smo važno rabili v dobro svrhu statistične informacije o tujerodcih, zlasti podatke o materinscini, rojstnem kraju priseljenec in staršev tukaj rojenih, da se ugotovi, katere narodnostne skupine so več v potrebi prosvetnega dela, in da more odgovoriti na razna vprašanja o narodnostni sestavi posebnih krajev in da se odbijejo razne krive informacije o tujerodnih skupinah našega prebivalstva. To zadnje je zlasti važno v času rastočih predsodkov in diskriminacij. Nasprotnost je v glavnem posel-

dica nevednosti in krivih informacij in treba se boriti proti isti z resničnimi dejstvi. Ljudsko štetje je in bi moralo biti naša orožarna. Ne moremo pogrešati nikakih podatkov o tujerodcih."

Zastor slepote

Neko angleško dekle, ki je prišlo slepo na svet, je zagledalo luč sveta šele pred kratkim, v svojem 22. letu. Njeno izjavo o vtisih, ki jih je imela, ko je prvič lahko videla, objavlja sedaj dr. Golley v "British Medical Journal".

Mladenko so precej razočarali prvi človeški obrazi, ki jih je videla. Dokler ni videla, je namreč menila, da so vsi ljudje lepi in da imajo čudovite obraze. Čevlice ji neprimerno bolj ugajajo, isto tako blesteči se predmeti.

Prvi predmet, ki ga je lahko videla, je bil beli predpasnik njene bolniške strežnice, poteni je videla rdečo barvo njene obleke. Nato je spoznala okno in vrata. Okno se ji je videlo brezoblično kakor blesteča se ploškov, nebo se ji je zelo belo. Šele pozneje je prvič zagedala svoje roke in prste, toda nhotno ni mogla spoznati. Počasi je spoznavala mize, stole, oblake.

Sele tedaj se ji je tudi prvič zgodilo, da se je zadel ob vrata, kar se ji prej nikoli ni primerilo, dokler je bila slepa. Isti doživljaj je imela poteni z mizami in stoli.

Ko so jo prvič povedli v neki živalski vrt, je bila začudena nad živalmi, ki si jih je predstavljala popolnoma drugače. Tako je bila vedno mislila, da so medvedi prav tako veliki kakor sloni in sloni so se ji videli sedaj mahoma dosti premajhni.

Ko so jo pa povedli k psu in mački, ki sta bila enako velika, ju sprva ni mogla razlikovati. Vedela je pa takoj, katera izmed živali je pes in katera je mačka, ko se ju je smela dotakniti. Dotlej je pač spoznavala vse s tipanjem. Končno pa jo je tudi lajanje opozorilo na razliko med psom in mačko.

Zastrupljena obsojena na smrt

Kakor je bilo že poročano, je porotno sodišče v Liegeu v Belgiji vdovo Beckerjevo, rojeno Petitjeanovo, eno najbolj nečloveških zastrupljevalk, kar jih pozna kriminalna zgodovina, obsodilo na smrt. Stvar se zanj sicer ne bo končala tako hudo, kajti v Belgiji izvršitve smrtnih kazni ne poznajo. Presedela bo pa ostanek svojega življenja v ječi.

O razpravi poročajo, da je bila prava visoka šola za bodoče advokate. Lahko so se pri tem učili, kako je mogoče, da more obtoževalni govor državnega pravdnika obtoženca razbremenjevati in kako se lahko zgodi, da je zagovornikov govor obtoženca v škodo. Zadnji preobrat v škodo zastrupljevalke se je zgodil namreč potem, ko je zagovornik začel svoj obrambni govor. Obema, državnemu pravniku in zagovorniku, je nedostajalo mere.

Državni pravnik jo je položil, ko je očital obtoženki po krivici neke prestopke zoper javno moralo, namesto da bi svojo obtožbo naslonil rajši na dokazana dejstva enajstih umorov s strupom, branitelj pa je z zlagano patetiko vzkliznil, da je Beckerjeva popolnoma nedolžna in da ji ne more odreči svojega spoštovanja in občudo vanja, ko ima tako lepo dušo.

Ljudje niso vedeli, ali se naj temu komedijanstvu smejejo ali jočejo. Se marsikaj drugega se je vršilo na tej razpravi, kar ni bilo povsem na mestu n. pr. to, da se je sodna dvorana tedaj, ko so porotniki odšli na posvet, spremenila v pravi sejem, na katerem se publika ni brigala za odredbe oboroženih sil. Sklenila je stave o izidu procesa in jedla ter pila, kakor da je v kakšnem avtomatnem bifeju.

Tri ure pozneje je zabnel zvonec. Vstopila je obtoženka in za njo porotniki. Beckerjeva je bila videti mirna. Toda potem, ko je načelnik porote začel čitati vprašanje in odgovor porote nanjo, je postajala čedalje bolj bleda, na zadnje si je pokrila oči z rokami in prvič v vseh tridesetih dneh obravnave zajokala. Za eno samo vprašanje, devet in dvajseto, je porota zanikala njeno krivdo, vsa druga so dobila pritrdilni odgovor. Ko se je predsednik dnevnega dvora na obtoženko obrnil z vprašanjem, ali ima kaj pripomniti, je odgovorila: "Odgovarjam, da sem nedolžna." Državni tožilec je nato zahteval zanj smrtno kazn.

Sodbe same, ki se je glasila na odsekanje glave na javnem prostoru, ni slišala, ker so jo bili odvedli že v sosedni prostor, kjer je obsedela na pol nezvestna. Ko so jo nesli k vozu za jetnike, so stali tisoči ljudi na dvorišču sodnega poslopja in tisoči na cestah. Vsi so ji grozili z dvignjenimi pestmi in vpili: "Na smrt! Na smrt!"

EKSPLOZIJA V PARIŠKI BARVARNI

V neki barvarni pri Parizu, v kateri je bilo zaposlenih 150 delavcev, je nastala eksplozija. Sledil je požar, ki so se morali gasilci truditi več ur, da so ga obvladali. Eksplozija in požar sta poškodovala 15 delavcev. Škodo cenijo na milijon francov.

Peter Zgaga

MOŠKI OBRAČA, ŽENSKA PA OBRNE

Petinsirideset let stara vdova je bila lepa za pogled in ji je življenje kar sijalo iz oči in od vsepovedi.

No, pa saj veste, kakšna je petinsirideset let stara vdova, kateri je mož že pred desetim ali petnajstim leti umrl.

Vdova, ki jo imam v mislih, ni bila sama, ampak je imela tudi dvajsetletno hčer, ki je bila prava podoba svoje matere. Visoka, lepa in vitka, no pa saj veste, kakšna so dvajsetletna dekleta. Od zore do mraka sanjajo o ljubezni, od mraka do zore pa o zakonskem stanu.

Sanjala je in sanjala, in slednjič ga je izbrala. No, pa saj ga vsaka izbere. Mlad in čeden fant je bil.

O vseh podrobnostih sta se razgovorila, edinole mater je bilo še treba vprašati.

K materi pojdi in jo prosi za mojo roko, — je svetovalo dekle. — Saj je dobra. Gotovo nama ne bo delala zaprek.

In fant je šel. Vdova je slutila, da se nekaj plete med mladima in je hotela spoznati fanta v dno duše ter ga strokovnjaško oceniti.

Nič kaj prijazno ga ni pogledala, ko je boječe vstopil in izpeljal, da se imata z njeno hčerjo rada, da bi jo rad vzel in tako dalje.

To je že vse lepo in prav, — je pritrdila mati, — toda hčere ne bom dala vsakemu kar tjevančam.

Čeden je bil, mlad in postaven. Na prvi pogled je bila zadovoljna z njim. Treba je pa vpoštevati še vse druge reči, kadar gre za usodo in življenjsko srečo ljubega otroka.

Koliko zaslužiš? — ga je rezko vprašala.

Petindvajset dolarjev na teden.

Koliko si star in kako dolgo že delaš pri enem gospodarju?

Poleti jih bom trideset. Delati sem začel, ko sem bil star osemnajst let in od tistega časa nisem spreminjal službe.

Ali imaš kaj prišparanevega?

Imam. Tri tisoč sedemsto dolarjev. Tukaj so bukvice.

Že verjamem. Ali kaj pišeš?

Vodo pijem in mleko. Toda najraje vodo. Nekoč, ko sem bil še čisto majhen, sem pokušil pivo, pa mi ni prijalo.

Ali kvartas?

Ne, ne kvartam, saj kart sploh ne poznam. Samo domimo znam igrati. Toda ne višje kot po pennyju partijo.

Presunljivo ga je pogledala kot da bi ga hotela prodreti z očmi. Fant je vzdržal njen pogled, kajti govoril je samo golo in čisto resnično.

In tudi vdova je vedela, da ne laže, kajti vsak moški, ki misli, da bo žensko nalogal, je prokleti tepec.

Ali kadiš? — je poizvedovala dalje.

Nak. Ne cigaret, ne cigar. Vdova se je globoko zamislila. V fantu je vstalo upanje: Ne bo mi odrekla hčere.

In bojazljivo je vprašal: Torej smem upati, da mi boste dali hčer?

Ne, — je vsekala ostro. Fantu se je zmešnilo pred očmi.

Nato se je pa veselo zasmejala in ga potegnila v naročje.

Ti boš moj, moj, samo moj, — mu je med poljubi šepetala na uho. — Takega fanta kot si ti, ne izpustim za nobeno ceno, za vsa denar na svetu. Prihodnji teden bo poroka, da veš. Prihodnji teden. V tebi sem dobila moškega, po takrnem sem vse življenje hrepela. Hčeri bom še nočjo povedala, naj si drugega poišče, če se hoče moštiti.

MODERNO SUŽENJSTVO

Delavski komisar v New Jersey poroča, da je v državi nad 100,000 industrialnih delavk, ki ne zaslužijo toliko, da bi se mogle dostojno preživeti. Med njimi jih je 35,000, ki zaslužijo manj kot \$5 na teden.

Soglasno z ugotovitvijo neke organizacije mora delavka zaslužiti že vsaj \$600 na leto, da s težavo prerine skozi življenje. Če pa hoče tako živeti kot se človeku spodobi, mora zaslužiti najmanj \$1,100.

V New Jerseyu je zaposlenih po industrijah nad 200,000 žensk in mladoletnih. Če bi dobival vsak mladoletni in vsaka ženska že vsaj \$13 na teden, bi jim morali plačati gospodarji na leto \$240,000,000 več.

Mnogo mladih deklet dobiva po 5 centov na uro. Znan je slučaj, ko je delodajalec plačal neki mladi delavki samo 1½ centa na uro.

V ŠTIRIDESETIH LETIH

Tekoči teden je minilo štirideset let izza dne, ko se je general Nelson A. Miles izkrcal z ameriški vojniki v Ponce na Puerto Rico.

General Milesa e pozdravil neki Portoričan, ki je nekaj časa živel v Združenih državah in je govoril angleški. Prestavil in prečital je svojim rojakom proklamacijo, s katero se oprošča portoriški narod španske nadvlade.

Zdi se, da imajo nekateri Portoričani o Amerikanci isto mnenje kot ga je imela večina Portoričanov o Špancih.

V ponedeljek so v Ponce praznovali štirideseto obletnico tistega dogodka. Slavje je motilo petnajst strelcov, ki so bili oddani proti gubernatorju Blantonu Winshipu. Dve osebi sta bili usmrčeni, nad trideset jih je bilo ranjenih.

Atentat so vzpizorili portoriški nacionalisti, stranka, ki želi osvoboditi otok ameriške nadvlade. Njihov voditelj je zaprt v Atlanti zaradi vstaje.

Voditelj nacionalistov, Pedro Albizu Campos, je sin tistega Alejandra Compos, ki je bil pred štiridesetimi leti pozdravil generala Milesa, ko se je izkrcal v Ponce.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.00 Dln. 100	Za \$ 0.25 Lir. 100
\$ 5.00 Dln. 200	\$ 12.25 Lir. 200
\$ 7.20 Dln. 300	\$ 29.80 Lir. 300
\$11.00 Dln. 500	\$ 67.00 Lir. 500
\$18.00 Dln. 1000	\$112.00 Lir. 1000
\$45.00 Dln. 2000	\$167.50 Lir. 2000

KER SE ČENI SEDIJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE ČENI PODVARNI SPREMEMBI GORI ALI DOLE

Na izplačilo veljnih zneskov kot sprijaz navedeno, bodite v skladu sli sliki dovolj jasno in boljšo pogled.

Izplačila v ameriških dolarjih

Na izplačilo \$ 1.00 - najmanj poslati	\$ 5.00
\$10.00	\$10.00
\$15.00	\$15.00
\$20.00	\$20.00
\$25.00	\$25.00
\$30.00	\$30.00
\$35.00	\$35.00
\$40.00	\$40.00
\$45.00	\$45.00

Priglasitve kot v zgoraj knji izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIGLASITVE GL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v tani kraj ali dobiti koga od tam, je potreben, da je posrednik v vseh stvarih. Vselej naša dolžnost omogoča vam zagotoviti najboljši pojasnila in tudi vse potrebne preizkušnje, da je potovanje udobno in hitro. "To se ne upne obrniti na nas za vas pojasniti.

Mi preiskujemo vas, bodali preizkušnje za povratno dovoljenje, potni list, vizijo in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo strošek.

Nedostajajoči naj se odločajo za zadnjega trenutka, ker prvega se zdi le Washington povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trije najmanjši ali nič.

Pilina, karj takoj se brezplačno naročila in spoznavljamo vam, da boste posli in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA

V NEW YORKU IN OKOLICI
PETER JAREMA MME. JULIA JAREMA
(za ženske)

Pogreb \$110. in VEČ

Predno greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnilo.

Jamimo, da boste z našo postrežbo popolnoma zadovoljni.
120 E. 7th ST., med 1. Ave in Ave A 707 PROSPECT AVE., vogel 155 St.
NEW YORK Tel.: ORchard 4-2568 B E O N X Tel.: MElrose 5-6377

Kratka Dnevna Zgodba

MIKLANSKI:

POŠTENJAK SEM

Srečal sem tovariša iz prejšnjih let. Že dolgo je od tistega časa, ko sva tovarševala. Visoke cilje si je postavljali, v zvezde si jih je koval. Prve korake, sprva boječe, je zastavljal neizkušenece svojemu cilju nasproti. Krepko je že stopal nato. Dejal je, da se ne bo ozrl ne na desno ne na levo, dokler ne dospe na vrh; tako navdušen je bil.

Zgodilo se pa je, da sem odmaknil pogled od tega krepkega romarja, ki je romal na božjo pot po strmi in ostrti poti; in dolgo več ga moje oko ni zazrlo.

Tedaj sem pa naletel nanj, hrabrega romarja. Pa kakšni poti hodi? Ali je še to pot, ki jo hodi romarska? Ali hodijo romarji po ravnih potih, po zložitih, belih in širokih cestah? Ne. Romarji se pehajo po strmih, zverženih potih, po kolenih, nekateri pa z rožnimi vencem v rokah. Ta krepki romar pa je šel po beli cesti z visokim obrazu.

Zaplalo mi je gorko in skaleče po žilah.

"Bog ve, da je ta romar zgrešil pot!" sem si mislil, rekel pa nisem nič.

Rad bi ga vprašal, kako in kaj, pa sem preboječ. Takole bi mu rekel in ga vprašal, če bi mi dalo:

"Ti romar, ki se poznaš? Kako da hodiš po beli cesti? Ali drži še tvoja pot visokemu cilju nasproti? Po beli cesti, dragi, ga ne boš dosegel. Če si zgrešil, povrni se: še je čas, saj še nisi predalec. Pa po golih kolenih se plazi, kakor hodijo romarji pri Mariji poma-gaj na Brezjah okrog oltarja. Saj se še menda spomniš, ko sva jih gledala."

Jezno bi me pogledal. Ne, še pogledal bi me ne. Kar predse izbruhnil, kar bi izgol-tati imel.

"Berač nesramni, ti! Ali sem te najel, da me lajša. Me ne poznaš? Saj me moraš še na zurej presoditi, kdo sem in kam romam. Lepih oblek ne

nosijo berači, svetlih, jasnih obrazov ne nosijo zločinci. Poštenjak sem od nog do glave, še ravno hočem vedeti. Da, po beli cesti hodim svetlemu in visokemu cilju nasproti. Kaj je zato? Mislim sem nekaj, be-dak, da se more le po strmih, potih priti na vrh. Mislim sem, ker sem bil še otrok poln sanj in neizkušen. Sedaj sem pa velik in izkušen. Izpregledal sem! Norec bi bil, ako bi ho-dil po kozjih stezicah, ko je pa toliko širokih cest."

Tako bi mi odvrnil neznaneec znan, natanko vem, z obraza sem mu prebral.

Pa sem pozneje povprašal tovariša, ki ve, kam drži njegova pot. Razodel mi je. Začudil sem se.

"Saj sem mu bral, da govori o visokem cilju in da ga bo po ši-riki, beli cesti dosegel."

Lagal je ali sem se pa zmo-til jaz, daj vem, da ne drži nje-gova pot k visokemu cilju. Iz-neveril se je. Za trenutek ni sem mogel domniti, kako je do tega prišlo. To le za trenutek. Šel sem vase; na tisto svojo kamrico sem potrkal, ki se v njo zapremi le malokdaj, le ob velikih dnevih, svečanih tre-notkih. Po prstih sem vstopil v sveti hram, skrbno zaklenil za seboj ter se pogledal v ogle-dalo. Ko sem odhajal in za-klapal svetilko, sem vedel vse.

Da, otrok si še bil, kakor si prav povedal, ki si visoko san-jal. Bil si romar, gorec za hojo. Pod goro si stal, zrl na vrh, na svoj cilj. Tako blizu se ti je zdel, z roko bi ga lahko dosegel. Čvrsto, s pogumom v srcu si se napotil. Sprva je bila pot po-ložna, skoro ravna. Pa se je kar na mah dvignilo pred teboj. Zdrnil si se za hip, pogum ti je upadel. Pa vendar se nisi čisto udal. Stopal si malodu-šen navzgor. Pa glej! Zopet je zrastle pred teboj: še bolj strmo. Tedaj se je pa zgodilo. Zazrl si se navzgor. Pa čudo: vrh se je odmaknil vedno bolj in bolj, dokler ni izgnil v me-

glo, v neskončnost. Duh se je nagnil, kakor se nagne potap-ljajoča se ladja, srce je postaja-lo težko, vedno težje. Povrnili si se. Na belo cesto si krenil in sedaj veselo in zadovoljno korakaš po nji. Blagor ti! Mož pa nisi, nisi izkušnje prestat. Prenagril si se! Izbiral si cilj v prijetnih urah, v gorki izbi, za pečjo.

Le kdor si izbira cilj v tež-kih dneh, na bojnem polju, v vročem boju, le-ta je mož, le-ta je znagovalec. Z orožjem, s krvjo se poridobivajo cilji.

Ga. Curiejeva ni marala denarja

V življenju velike iznajditeljice Curiejeve naletiš mimo drugih svojisko značilnih potez, te čudovite žene, spet in spet na njen odpor zoper gmotno izboljšanje svojega življenja. Še ko je bila prav mlado dekle, ko je bila ta, kasnejša slavna učenjakinja, še majhna, revna poljska dijakinja, je sicer spre-jela Aleksandrovčevu ustanovo, ki se je opomogla z njo toliko, da ni od lakote umrla. A prvi honorar, ki ga je prejela za svojo kasnejšo znanstveno razpravo, je nesla tajniku Alek-sandrovčevu ustanove, kateri je seveda od začetka kar o-trpnil, saj se kaj takega brez dvoma še ni pripetilo ne prej ne slej. Sprejela je bila štipen-dijo kot znak zaupanja, kot častni dolg. Bila je tako skraj-no natančna v svoji vesti, da bi se bila sama sebi zastudila, če bi bila obdržala ta denar le za trenutek dalj, kot je bilo po-trebno, saj je bila prepričana, da bo zdaj ta denar spet moga-l kakemu dekletu preko stradca.

Takšna je ostala gospa Cu-riejeva vse življenje. Radij, ki je bil njena last in je bil vre-den več ko milijon zlatih fran-kov, je podarila znanstvu in še celo vse patente zraven, ki bi bila mogla po njih postati mili-jonarka, kakor sta postala s svojimi iznajdbami Edison in Marconi. Pa je živila v ubo-štvu in je trpela zaradi neiz-mernih delavskih prilik. Ta-kole poroča njena hči Eva o tem:

"Nekaj časa pred mojo pro-mocijo in predem sem v Fran-ciji in v inozemstvu razvijala industrijsko uporabljane radi-ja, sta Pierre in Marija Curie sklenili nekaj takega, česar ni-sta dosti ovaževala, kar je ime-lo pa velik vpliv na njuno živ-ljenje. Ko je Marija Curie iz-ločila radij, je za to iznašla po-tek obdelovanja po tvornicah.

Ko so se razvedeli združili učinki radija, so začeli povsod iskati rudnine, ki so vsebova-le radij. V raznih državah so se bavili s proizvodovanjem radi-ja iz rudnin, zlasti pa v Belgi-ji in Ameriki. Vendar bi po raznih deželah proizvajale tvornice to valno kovino le, če bi inženirji poznali skrivnost pristnega radija.

O teh stvarih je neka nedelje popoldne govoril Pierre s svo-jo ženo v mali hišici na Kler-menovi Aveniji. Pismonoša je bil pravkar prinesel pismo iz Združenih držav. Pierre ga je pozorno prebral.

"Malo se morava o najinem radiju pomeniti," je mirno sprgovoril in nadaljeval: "Industrija se bo jako razvila, to je že zdaj vidno. Tu je pismo iz Buffala: ameriški tehniki u-radi v Ameriki ustanovili tvor-nico in me prosijo podrobnej-ših podatkov."

"No — in?" je rekla Marija, ki je ta pogovor ni nič kaj za-nimala.

"Zdaj se morava odločiti. Ali naj natančno popisava vse na-jine izsledke z čistilno proce-duro pred ..."

Marija je brezbrizno priki-njala.

"Seveda."

"Ali," je nadaljeval Pierre, "se izkaževa kot lastnika, kot iznajditelja radija. V tem pri-meru bi pa morala dati pravice za proizvodnjo radija paten-tirati, preden bi opisala način pridobivanja."

Marija j za hip pomislila.

Nato je rekla:

"To je nemogoče. To bi ne bilo znanstveno ravnanje."

Resni obraz Pierre se je raz-jasnil. Vendar, da bi si kdaj česa ne očital, se ni strinjal ko-j z njo, ampak ji je dejal:

"Prav imaš, vendar nočem, da bi se tole kar tako odločilo. Težko živiva in kakor je videti, se to življenje ne bo nič izbolj-šalo. Eno hčer imava; mogoče pa bo še več otrok. Nama in otrokom bi ta patent prinesel

dosti denarja, kar bogastva. S tem bi mogli udobno živeti in nič več bi se nama ne bilo treba tako pehati za kruhom."

Nato se je zasmejal in je omenil edino, čemur se je res težko odrekel.

"In mogla bi imeti lep labo-ratorij."

Marija je gledala predse. Premišljevala je o možnostih dobička, če bi bila gmotno po-plačana. A že je zavrgla to misel.

Niti ni skušala svojega moza prepričati; uganila je, da je le iz postojnosti govorilo o patentu. Njene popolnoma iz prepriča-nja izgovorjene besede, so iz-razile občutek, ki sta bila obo-je prešinjena z njim, da sta neo-majeno vdana znanstvu in ži-vita le zanj.

Čez čas je Pierre — kakor njen odmev — ponovil Mariji ne besede:

"Torej bom drevi odpisal a-meriškim inženirjem in jim bom dal pojasnilo, ki prosijo zanj."

"Z mojim sporazumom" —

je Marija napisala dvajset let kasneje. "je Pierre Curie za-vrgel misel, da bi imel od na-jine iznajdbe kaj gmotnega dobička. Nisva je dala paten-tirati in sva brez slehernega pridržka objavila vse ravnanje z radijem glede na proizva-je in pridobivanje. Mimo te-ga sva dajala vsakomur vsa po-jasnila, ki so si jih želeli. To je jako velikega pomena za ra-dijevo industrijo, ki se je mo-gla tako svobodno razvijati in sicer najprej v Franciji, nato pa v inozemstvu. Tako so se mogli okoristiti z njo učenjaki in zdravniki in pomagati člo-veštvu. Ta industrija še dan-današnji uporablja najina na-vodila skoraj nespremenjeno."

In ko je bil Curie (star ko-maj 47 let) povežen, je njegova vdova — odklonila vsakršno pokojnino.

HUDE POPLAVE NA POLJSKEM

Poljska ima že kakšen teden dnišne nalive, ki jim ni konca in ki so deželo pred Karpati

spravili v zelo nevaren položaj. Skoraj vse reke so se razile čez svoje struge in posebno Dona-jec je v ozemlju okoli Novega Sandeeca preplaval ogromno po-vršine.

Predmestja tega kraja so morali izpremeniti in mnogi kmetje so morali v vsej naglici zapustiti svoje domove ter se rešiti v višje ležeče kraje. Po-dobno je z drugimi pritoki Vi-sle v južni Poljski. Zavoljo poplav je postal avtobusni promet v tem predelu, ki ga obiskuje mnogo turistov, po-polnoma nemogoč. Če to de-ževje še trajalo, za kar pa go-vore vsa znamenja, tedaj lahko nastane katastrofa z nedogled-nimi posledicami. Že sedaj je smatrati večji del žetve za uni-čen.

Istočasno se je ozračje iz-redno ohladilo in Tatra je vsa zasnežena. A tudi srednje-gorje je pod snežno odejo. Ma-terialna škoda je velikanska.

OGLASUJTE V
"GLAS NARODA"

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod-nika. — Kozlovska sodbja v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega ce-sarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bra-toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to-baku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grašč. — Pona-rejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo or-jaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlana vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti gra-ditelj strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žr-tev je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v gran-dioznih opisih in dogodkih. Tu-nel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . \$1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi origi-nalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelelike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiske gospoda Lanspreškega. 269 strani.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestan-tizem po Slovenskem. Pridi-garja Jerneja je klasično opi-sal. Romanu, so dodana po-trebna pojasnila.

Cena \$1.50

Naročite pri:
Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Cena \$1.50

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravilno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačujte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Lausht

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffitz
Walsenburg, M. J. Bagrak

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupancik

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevil
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Mark Warick

MARYLAND:
Kittandler, Fr. Vodopivec
MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Goulet, J. Lohman
Ely, Jos. J. Pankaj
Eveleth, Louis Goulet
Gilbert, Louis Vanni
Hibbing, John Pove
Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:
Roundup, M. M. Fankas
Washoe, L. Changpa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, East Street
Little Falls, Frank Mada

OHIO:
Barberton, Frank Troim
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-liger, Jacob Resnik, John Stupnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kums
Youngstown, Anton Kikali

OREGON:
Oregon City, J. Koblar
PENNSYLVANIA:
Beasmer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brusevec
Covendale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik
Export, Louis Supanik
Parrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kanda
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Berenchak
Johnstown, John Polnate
Krayna, Ant. Tauselaj
Lawrence, Frank Balloch
Midway, Jos. Eist
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Balch
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allen, Fr. Stok
Sheboygan, Joseph Kahan

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tausch
Diamondville, Joe Bolka

Vsak zastopnik ima potrdilo za svo-jo, katere je prejel. Zastopnike tudi priporočamo.

UPREMA: "GLAS NARODA"

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIPREDIL: I. M.

11

"Moj sin? Kmalu bo dopolnil osemnajsto leto." Strasser priklima.

"Osemnajst let — tako približno sem tudi jaz izračunal. Vi ste bili tudi nekako toliko stari, ko ste vstopili v našo tvrdo, kaj ne?"

"Tako je, gospod Strasser."

"Hm? Kak poklic pa si hoče vaš sin izbrati? Sedaj obiskuje realno gimnazijo."

"Da, v zadnjem letniku je in bo kmalu dokončal. O njegovem poklicu smo zadnje čase mnogo govorili. Jaz želim, da bi po končani gimnazijski šoli šel na visoko šolo in bi postal inženir. Moj sin pa bi najraje šel na trgovsko visoko šolo in postal trgovec. Pri tem pa mu plava pred očmi — no, bom povedal — tako kraljevski trgovec, kot ste vi, ali pa saj tak, kot je vaš zvesti minister Falkner. Saj toliko bi rad bil, kot njegov oče, toda v svojem mladostnem navdušenju mu ni jasno, da bo njegova bodočnost kot trgovec, izgledala mnogo bolj skromna. Tako velikega premoženja mu ne moram zapustiti, da bi mogel postati samostojen v velikem obsegu in take sreče, kot jo je imel njegov oče, tudi nima vsak trgovec. Vidi samo sončno stran tega poklica, ker je samo to poznal. Jaz sem — in zato se imam zahvaliti vaši dobroti — dosegel svoj cilj, kar je usojeno le malokateremu trgovcu, ki sam ni lastnik tvrde."

"Dragi Falkner, pozabite, da vas ni moja dobrota, temveč vaša sposobnost spravila tako visoko."

"Marsikateri ravno tako sposoben trgovec se mora zadovoljiti celo svoje življenje s podrejeno službo, ako nima sreče kot jaz in tako razumnega šefa, ki ga zna potiskati naprej."

Rudolf Strasser zopet gleda za dimom svoje cigare ter pravi s prevdankom:

"Mislim, da ima vaš sin vse sposobnosti, da postane ravno tako dober trgovec kot njegov oče."

"O tem ne dvomim. Kar kdo želi zgraditi s telesom in dušo, to bo tudi držal, ako je marljiv; toda, kot rečeno, danes vse to ne zadostuje."

"Vašega Wernerja sem mnogo opazoval in — mnogokrat sem si želel, da bi imel takega sina," pravi Rudolf Strasser počasi pa z resnim glasom.

Falknerjeve oči začare.

"Je pa tudi ves moj ponos," pravi ginjen.

Strasser priklima in njegove oči dobe bolešno pekoč izraz.

"Zunanje vam je tako podoben, da vam mora biti tudi notranje enak."

Falkner se zasmeje.

"Moja žena pogosto zatrjuje, da je cel oče. Ne vem, ali je to vedno priljubljeno, kajti Werner ima od mene tudi trmoglavo, ki je moji ženi včasih neprijetna."

Šef si z roko potegne preko čela.

"Z vašo trmoglavostjo sem bil vedno zadovoljen. Kako vas zavidam, Falkner."

In pri tem pomisli, koliko sreče je za očeta, ako mu je otrok tako zelo v vsaki potezi podoben, kot je Werner svojemu očetu. Z grenkim občutkom nadaljuje:

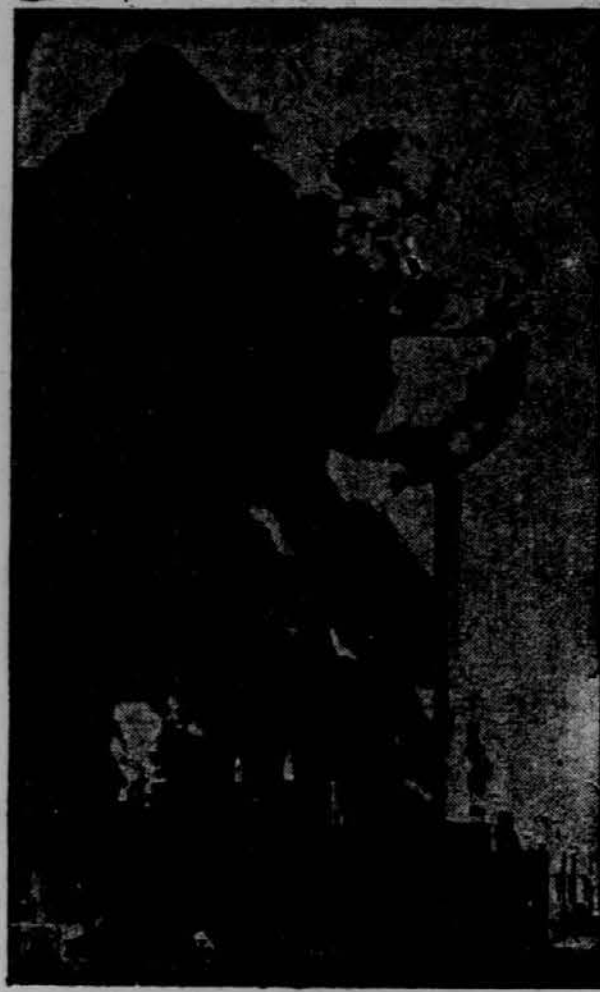
"Sedaj pa pridem do jedra najinega razgovora. Kaj rečete k temu, ako bi vam svetoval, da pustite svojega sina učiti se trgovine? Ne — nikar ne govorite, najprej vam ločem pojasniti, kaj mislim. Ko bom enkrat zatisnil oči, bo — moja hči po meni vse podedovala in bo tudi lastnica tvrde Strasser in Sin. Ako me boste vi dolgo preživeli, ne vem, drugače bi mogel biti popolnoma miren. Če pa ne? Koga naj potem postavim za ravnatelja tvrde za mojo hčer? Tu di drugi uradniki so zelo sposobni in do najvišje mere izvršujejo svoje dolžnosti — toda — toda me morejo voditi podjetja, kot je naše. Ravnatelj mora biti delaven in gibčen in mora do gotove meje tudi imeti lastnost vladati in organizirati. Ako je vaš sin po vas vse podedoval, potem je tudi to lastnost. Skratka — mislim sem na Wernerja, kadar sem se vprašal, koga bi rad imel za svojega naslednika. Ako ga bova oba za vzgojila, dragi Falkner, ali ne mislite, da se moreva nekega dne mirno peljati v grob? Vaš sin je značaj vašega značaja, rad ga imam, da, zelo rad. Njemu bi mogel zaupati. Na svoje stroške bi ga poslal v trgovsko visoko šolo. Kadar jo bo dovršil, ga bova za eno ali dve leti poslala v inozemstvo. Obiskati more naše inozemske odjemalce, si more pri njih vse razgledati in se pri tem učiti, kar bo pozneje zanj dobro. Temeljito naj bo vzgojen za mesto, ki je polno odgovornosti in jaz bi imel, kakor vi, pri tem veliko veselje. Potem bi saj na eni stvari imel kako veselje! Ko se bo vrnil iz inozemstva, ga bova vzel v tvrdo, ga bova posadila v vseh njenih vejah in ga vabila, da se bo tako na vse naučil, da naju bo veselilo. Kaj mislite k temu?"

Herman Falkner z roko potegne preko čela, kot bi mu bilo vroče. Svoj nemir skuša premagati in pravi, kolikor mogoče mirno:

"Kaj rečem k temu? Dragi, spoštovani gospod Strasser, svojemu sinu ne morem nič boljšega želiti. In vem, da bi poskočil do stropa, ako bi mi vse to povedal. Gotovo, če je mojemu sinu za bodočnost zagotovljeno tako mesto, potem, Bog ve, jaz ne bi imel ničesar proti temu, da ga pustim, da postane trgovec. Toda kot previden trgovec in vesten oče vam moram za premisek tudi nekaj povedati. Recimo, da se bo vse tako zgodilo, kot mi pravite in vaša hči bo nekoč lastnica tvrde. In ko bi vas ne bilo več, da bi mojemu sinu dali tako mesto? Kaj, ko bi mogoče nekega dne vaša hči odločila, da je moj sin odpuščen s svojega mesta? Oprostite mojo temeljitost, toda potrebna je v takem slučaju."

"To se razume, dragi Falkner, tukaj ni treba ničesar oprostiti. Toda morete si misliti, da ne bi hotel na vašega sina izvajati tako dolgotrajnega vpliva, ako ne bi mislil na vse možnosti za gotovo službo. Da vas pomirim — onega dne, ka vi in vaš sin pridite mojemu predlogu, bom med seboj sklenili obvezno pogodbo. In poleg tega — oporoko nameravam napraviti v nekaj dneh — bom v njej postavil točko, ki bo bila v to smer. Moja hči bo obvezana obdržati vašega sina na določenem mestu s popolno oblastjo. Do svoje smrti ostanete svede vi na vodilnem mestu in vaš sin, ko bo za to

VELIK POŽAR V RAFINERIJU OLJA

Pogled na gorečo rafinerijo v Wellsville, N. Y. Tri osebe so bile usmrčene, nad 100 jih je bilo ranjenih, povzročena škoda pa znaša nad pet milijonov dolarjev.

se br vrnil iz inozemstva, ga bova vzel v tvrdo, ga bova pozrel, dobi seveda ravnateljstvo. Ako pa midva ne bova več živela, potem bo Werner zavzel vaše mesto — za celo življenje. Ali vam zadostuje taka gotovost?"

Herman Falkner skloni glavo.

"O tem ni nobenega vprašanja. Toda, spoštovani gospod Strasser — kdo pa vam bo dal potrebna zagotovila, da bo moj sin tudi priden in sposoben vodja vaše tvrde? Na to vas moram opozoriti, ako hočem biti pošten in vesten."

Rudolf Strasser mu seže v roko.

(Dalje prihodnjič.)

Razne vesti.

DOMA VKUHANE SADNE ŽOLICE, MARMELADE IN KONSERVE.

Nova knjižica 18 strani, izdana od federalnega poljedelskega departamenta, vsebuje podrobna navodila, kako naj se doma pripravljajo sadne žolice (jellies) marmelade (jams), in konserve (preserves). Brošura, ki jo je sestavil njegov oddelek za gospodinjstvo (Bureau of Home Economics) podučuje matamočno, kako naj se izbira sadje, kako naj se pripravljajo konserve, kako dolgo naj se kuha, kake posode naj se rabijo, in navaja skrbno izkušene recepte o mnogih vrstah sadnih žolic, konserv, marmelad itd.

Kar se človeku vzbuja tek, ko prelišta novi bulletin, pa najde v njem Strie Samove informacije o tehničnih domačih delikatesah. Kdor si želi to brošuro, naj piše na Foreign Language Information Service, 222 Fourth Ave., New York City, da bi hotel dobiti primer brošure "Home-made Jellies, Jams and Preserves," in jo dobi zastoj po pošti.

NASAD NA LADJI.

V manchesterskem pristanišču je zasidran že nad leto dni španski parnik 'Bartolo.' Britske oblasti ga zadržujejo, ker še vedno ni pojasnjeno vprašanje, katera izmed obeh španskih strank je prav za prav njegova lastnica.

Posadka se je vdala v svojo usodo in je med tem ves ladijski krov spremenila v vrt. Tla tega vrta sestojijo iz plasti žlindre in iz plasti dobre vrtnje zemlje na njej. V to zemljo so vsadili krompir in zelje.

Obiskovalci tega nenavadnega vrta se čudijo, da se je krompir že davno razcvetel. Kapitan je izjavil s humorjem, ki ga zna angleški tisk dobro čeniti, da namerava preiti tudi na saditev oljk in trt, če mu

parnika kmalu ne bodo izpustili. Potem bo povabil ne samo svojih španskih tovarišev, temveč tudi zastopnike britske pristaniške oblasti na slavnostno pojedino, na kateri bodo servirali v domačem olju pražen krompir in vino iz lastnega ladijskega vinograda.

NEVARNO ŽVEČENJE RASTLIN.

Na sprehodih lahko pogosto opazujemo odrasle in otroke, ki imajo v ustih travno bilko, cvetlico ali druge rastlinske dele. To žvečijo ljudje, ne da bi se zavedali, kako velika nevarnost jim preti.

Če te rastline namreč niso baš strupene, vendar pa je nevaren prah, ki se jih vedno drži. Delci prahu se zmešajo s slino, in dajejo zelo ugodno redno glicivac, ki so skrajno nevarne. Iz tega razloga bi bilo treba posebno otrokom prepovedati, da bi jemali bilke, liste ali cvetlice v usta in če so pri sprehodih nabirali rastline, si

morejo doma najprvo temeljito umiti roke, preden sežejo po kruhu in drugih jedeh.

GORA IZ NIKLA.

Leta 1931 so finski geologi v severni Finski odkrili niklovo rudo in od tedaj so iskali kakšnih večjih nahajališč. Vlada pa se ni mogla odločiti, da bi to rulo pridobivala z dravnimi sredstvi in je koncesijo podelila rajši kanadskemu trupu nikla in angleški družbi "The Mount Nickel Co." za štiri rideset let.

Kot glavno ležišče nikla so ugotovili goro Kaulatunturi, do katere so zgradili 27 km dolgo avtomobilsko cesto. Raziskave so pokazale, da mora biti tam najmanj 3 do 4 milijone ton rude. Ker je ležišče bolj ob vrhu, so na tem vrhu izkopal iz betonom obložen rov navpično navzdol in drugega posevno navzgor.

Rudo bodo predelovali v Petsamu ob omknjeni gori. Vlada je že dala dovoljenje za graditev električne centrale in pridobivanje nikla se prične po vsej priliki leta 1940. Po začasnih računih bodo petsamski rudniki nikla izkoriščali lahko 25 let. Ze sedaj so razen inženirjev in arhitektov spravili v delo 400 delavcev, ko se obrat odpre, pa se bo to število potrojilo. Petsam se bo zelo povečal in sklenjeno je bilo, da dobi tudi posebno pristanišče.

MALAJEC POKLAL SVOJO DRUŽINO.

Po dolgem službovanju kot britski carinik se je neki Malajec po imenu Lemen s svojo družino, ženo, ki je bila po rodu Angležinja, in tremi otroki naselil v Worthingu na Angleškem. Tam so ga našli v kuhinji mrtvega. Zastrupil se je bil s plinom.

V spalnici so našli trupla žene in obeh sinov, dočim je ležal v drugi sobi mrtev tretji otrok, deklica, ki ji je bilo bodalo še zasajeno v prsa. Oblasti so zvedele za dotični zločin iz pisma, ki ga je bil Lemen sam na večer te krvave drame prinesel svojemu svaku, in ki ga je ta odprl šele naslednje jutro, ko je bilo že vse prepoznano, da bi se mogla nesreča preprečiti.

ŽALOSTEN KONEC GASILNE VAJE.

V Coimbra na Portugalskem so imeli gasilci vajo, za katero so zgradili trinadstropno ogradoje s starim izsušenim lesenim pročeljem. Iz tega ograda naj bi gasilci rešili nekoliko dečkov.

Ogradoje pa so zažgali prežgodaj. Preden je prispela prva brigadna, je bilo že vse v plamenu. Od dečkov, ki so v smrtnem strahu poskakali na cesto, jih je deset našlo smrt, pet pa jih je bilo hudo poškodovanih. Nepričakovana požarna katastrofa je med gledal-

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

30. Julija: Vulcania v Trst
3. avgusta: Hansa v Hamburg
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
5. avgusta: Statendam v Boulogne
Bremen v Bremen
6. avgusta: Conte di Savoia v Genoa
10. avgusta: Queen Mary v Cherbourg
11. avgusta: Champlain v Havre
12. avgusta: Europa v Bremen
13. avgusta: Saturnia v Trst
14. avgusta: Nieuw Amsterdam v Boulogne
17. avgusta: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg

VSE PARNIKE
in
LINIJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

20. avgusta: Rex v Genoa
Ile de France v Havre
Veendam v Boulogne
23. avgusta: Bremen v Bremen
24. avgusta: Paris v Havre
Queen Mary v Cherbourg
New York v Hamburg
27. avgusta: Roma v Genoa
30. avgusta: Europa v Bremen
Statendam v Boulogne
De Grasse v Havre
31. avgusta: Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO

NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	30
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	25
LUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	50
Trda vez. Cena 1.-	
12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena	25
PO STRANI KLOBUK. 159 strani. Cena	50
POL LITRA VIPAVCA. spisal Felgel. 136 str. Cena	40
PREDTRŽANI. PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena ..	25
SANJSKA KNJIGA	60
SLOVENSKE ŠALJIVEC. 90 strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	50
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	70
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena ..	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šalolgro "Vse naše"). 180 strani. Cena	50
ŽENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena ..	45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ci povzročila paniko, ki je prav tako zahtevala številne težke poškodbe. Notranji minister je poveril posebno komisijo s preiskavo.

SMRT INDUSTRIJCA KIRCHDORFA.

Na svojem imenju v Streithofu pri Mulheimu je umrl v 91. letu svoje dobe nemški industrijec Emil Kirchdorf, ki je bil poleg pokojnega Huga Stinnesa in Augusta Tiessena najbolj znan rudniški podjetnik v Porurju. Udeležen je bil zlasti v sindikatih za premog. Kirchdorf je bil eden izmed prvih nemških denarnih močnikov, ki so podprli narodno sociali-

stično stranko, ko je bila že neznatna politična frakcija. Zato mu je kancelar Hitler ob letošnji 91-letnici osebno čestital.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK